

Melding om fiskerirettlederen i Bø sin virksomhet
i
19 75.

1. Rettledningstjenesten:

1. Fiskerirettledere-medlemmer:

1. fisker Asbjørn Klaussen, Hole, form.
2. fisker Tormod Torgersen, Eidet, varaform.
3. fisker Toralf Skaue, Nykvåg.
4. fisker Ingolv Remme, Guvåg.
5. fisker Hans Williams, Mårsund.
6. arbeider Hjalmar Paulsen, Steine.

Varamenn:

1. fisker Olav Olaisen, Vinje.
2. fisker Bjarne Jakobsen, Kråkberget.
3. fisker Walter Fredheim, Sund.
4. fisker Hilmar Pedersen, Rise.
5. fisker Roald Isaksen, Hovden.
6. fisker Odd Robertsen, Snarset.

2. Fiskerikontoret:

Fiskerikontoret i Bø er fiskerirettlederens kontor. Siden stillingen som fiskerirettleder ble opprettet 1. nov. 1973 har det vært i Bø kommunes tidligere realskole. På grunn av forskjellige forhold ble kontoret flyttet den 8. des. 1975 til Straume Sentral, s tidligere lokaler. Denne ordningen er rent midlertidig.

Personalet ved kontoret er som før, fiskerirettlederen.

2. Fiskerinnæringen i meldingsåret.

1. Antall fiskere:

År.	Eneyrke og hovedyrke.	Biyrke.
1972	454, blad B,	19, blad A.
1973	478 - " -	15 - " -
1974	416 - " -	23 - " -
1975	410 - " -	49 - " -

2. Antall båter:

År.	U/25 fot.	25-35 fot.	35-50 fot.	50 fot og større.	Sum.
1972	100	40	22	25	187.
1973	108	42	24	26	200.
1974	135	47	23	26	231.
1975	121	50	21	26	218.

Gruppen under 25 fot er redusert noe i 1975 og vil bli mere redusert i 1976. Avgangen har ikke noe å gjøre med avgang fra yrket.

Den største fornyelse har skjedd i gruppen 25 - 35 fot. Stadig flere sjarkfiskere kjøper båter omkring 30 fot og intil 35 fot.

I størrelsen 35 fot - 50 fot er det blitt færre båter. Nettonedgangen på 2 skyldes at en er skiftet ut med en 50 fots båt og en ikke kjøpt båt igjen. I gruppen er det innkjøpt en ny 38 fot båt og 1 46 fots båt av nyere dato.

Av båter fra 50 fot og større er tallet det samme. Likevel er det kommet 1 ny 50 fots båt, 1 2 års båt på 59 fot og 1 6 års båt på 50 fot. Det er solgt 2 eldre båter og en havarerte under uværet vinteren 1975.

3. Fisket i 1975:

Driftsformene var i 1975 som tidligere år. En del av fiskeflåten drev med garn for Bø og i Lofoten fra januar til midten av april. En del drev med liner for Bø og garn i Lofoten. Andre båter går til Finnmark for å drive med torskegarn når fisket i Jennegga er slutt. I tillegg er det en betydelig del som driver hele vinteren utenfor Bø. Redskapen er garn og jukse.

Fisket var for de fleste mindre bra i vintersesongen. Delvis på grunn av dårlig vær og små forekomster av fisk. I april ble det et meget godt fiske på Innhavsgrunnen utenfor Bø. Det ble nyttet garn og jukse. De som var med her fra begynnelsen fisket godt. Været gjorde at juksafiskerne tapte flere sjøvær.

Som vanlig var det også i 1975 mange fiskere som deltok i vår og sommerfiske for Finnmark. Dessverre var avsetningsvanskene så stor for mange at utbyttet ble dårlig.

Drivgarnfisket etter laks ble under middels år.

Seifisket med not kom seint igang men ble likevel brukbart for flere av båtene. Juksafisket, som til vanlig drives fra mai til sent på høsten, ble misslykket. Årsaken til dette var både dårlig værforhold og små forekomster av stor sei. Det er vel grunn til å anta at det var betydelige mengder med stor sild tilstede og at denne skapte forstyrrelse blant fiskeslag som sei og torsk.

Fra 22.sept. ble det tillatt å fange sild. De notfiskere som fylte betingelsene for å få fiske, ble tildelt kvoter. For garnfiskerne var fisket fritt. Dessverre var det samlede kvantum denne bruksart hadde tillatelse til å fange bare 5.000 hl. Dette var oppfisket på 4 dager med en overskridelse på 100 prosent.

Hva som ble fisket av notfiskerne er det vel ingen som vet eller får vite. Det er imidlertid hevet over tvil at det ble fisket langt over det tillatte kvantum og at det i tillegg ble dumpet en god del sild på grunn av de som fanget den ikke syntes den var stor nok.

Fisket utover høsten ble hindret av mye dårlig vær. De dagene fiskerne hadde sjøvær var heller ikke fangstene av betydning. Året 1975 må som helhet betegnes som dårlig sett fra fiskernes synspunkt.

4. Ilandført kvantum og verdi på de enkelte steder i kommunen:

Sted:	1970		1971		1972	
	Kvant. 1000 kg.	Verdi 1000 kr.	Kvant. 1000 kg.	Verdi. 10000 kr.	Kvant. 1000 kg.	Verdi. 1000 kr.
Bø	4.738	3.992	4.336	5.942	4.405	6.361
Eidet			51	81	325	564
Hovden	1.303	1.270	1.673	2.466	1.922	2.648
Nykvåg	1.069	1.171	1.373	2.057	1.692	2.403
Skårvåg	157	172	281	429	273	460
Straumsj.	14	7	191	292	233	407
Utskor	631	758	792	1.194	957	1.637

Sted:	1973		1974		1975	
	Kvant.	Verdi.	Kvant.	Verdi.	Kvantum.	Verdi.
	1000 kg.	1000 kr.	1000 kg.	1000 kr.	1000 kg.	1000 kr.
Bø	4.884	6.725	4.239	8.784	4.240	8.243
Eidet	189	313	156	328	105	223
Hovden	2.904	3.498	2.544	4.558	1.849	3.497
Nykvåg	1.852	2.537	1.603	3.207	1.213	2.699
Skårvåg	316	339	316	540	477	581
Straumsj	482	514	524	925	486	888
Utskor	542	858	260	747	203	494

I tillegg til de oppgitte kvanta fisk som er nevnt foran ble det også i 1975 ført endel levende sei til bedrifter i andre kommuner. I site halvår 1975 ble et nytt filetanlegg tatt i bruk. Det er det femte i Bø og en venter dette skal være til stor hjelp under gode seisesonger samtidig som det gir mange velkomne arbeidsplasser i en av bygdas sentrale deler.

A/S Bø Havfiskeselskap fikk i 1975 sin tråler nr. 3. Denne ble satt i drift første halvdel av oktober. Anskaffelsen av denne båten er et ledd i arbeidet med å få en jevnere tilførsel av råstoff til fiskindustrien i Bø.

5. Omsetning av fisk:

På tross av den vanskelige situasjon på det internasjonale marked for fiskeprodukter, har det ikke vært stans i mottaket av fisk ved bedriftene i Bø. Ved årets slutt er lagerbeholdningene for de fleste produkter gått sterkt ned. Dette har bedret bedriftenes likviditet ganske vesentlig.

Økonomisk ble ikke 1975 noe godt år for fiskforedlingsanleggene i Bø, men selv de som bare har balanse i sitt regnskap for 1975 er glad for at ikke bakslaget ble verre.

3. 1. Fiskenemndas virksomhet.

Fiskenemnda holdt i 1975 følgende møter:

21. januar, 9. mai, 4. juli, 9. sept., 17. oktober og 5 des.

Det ble behandlet 59 saker. Av disse kan nevnes 12 søknader om ordinære lån og 4 søknader om stønadslån i Statens Fiskarbank. Nemnda har ellers behandlet 9 søknader om rentefrie lån av Bø kommune og 4 søknader om kommunalt garanti for lån til kjøp av fiskebåt.

Videre har nemnda avgitt uttalelse om søknad fra A/S Bø Havfiskeselskap om konsesjon for kjøp av en tråler nr. 4.

søknad fra Skårvågen Fiskakjøp om konsesjon for bygging av fryseri i Skårvågen og 2 søknader om tillatelse til å erverve eiendomsrett til båter over 50 fot.

Bø fiskenemnd la i 1975 fram forslag til regler for rentefrie lån fra Bø kommune til kjøp av fiskebåt.

Av havnekrav har Bø fiskenemnd behandlet og videresendt krav om utbygging av Vinjesjøen havn og forslag til prioritering av havnekrav og fartsløp for Bø kommune.

Bø fiskenemnd har også vært engasjert i å få endret Bø kommunes planer om utslipp av Straume kloakk i Vikanfjorden.

Ved forslag til budsjett for 1976 foreslo Bø fiskenemnd at det på Bø kommunes budsjett for 1976 ble avsatt kr. 120.000,- til rentefrie lån for fiskere som vil anskaffe seg fiskebåt. Det ble også foreslått at Bø kommune satte av kr. 30.000,- til stipend for fiskere og arbeidere i fiskindustrien som vil søke utdanning med henblikk på fortsatt arbeide i næringen.

4. 1. Fiskerirettlederens virksomhet:

Fiskerirettlederens virksomhet i året som er gått var vesentlig ved kontoret. Besøkene ute i distriktet var få. Grunnen til dette er flere. Den viktigste er at det blir for lite tid. Besøkene og arbeidet på kontoret øker stadig og det går derfor mere tid til å holde seg ajour.

Arbeidsoppgavene har etterhvert blitt mere vekslende. Dette gjør arbeidet mere interessant, men også mere krevende.

Når en skal kjøre ut i distriktet må kontoret stenges. Dette er svært uheldig fordi folk som skal besøke kontoret venter å finne dette åpent i kontortiden. Størst er problemet for dem som har lengst vei og dårlige forbindelser. Etter 8. des. ble dette problemet større fordi en ikke har kontor i samme bygning som andre kommunefunksjonærer og derfor ikke kan nytte disse til mindre tjenester når en er ute.

Samarbeidet med de folk som arbeider i næringen går meget bra. Når det gjelder besøk ved kontoret er det vesentlig fiskere som kommer og det kan til tider være vanskelig og få tatt imot alle.

I 1975 har en deltatt i flere møter i samarbeidsnemnda for fiskerinæringen i Vesterålen hvor servisetilbud og servisebehovet for fiskerinæringen i regionen har vært behandlet. Dette spørsmål har også vært behandlet på kommunalt plan.

I et utvalg oppnevnt av årsmøtet i Bø og Malnes Distriktsfiskarlag 1974 bestående av form. i Bø og Malnes Distriktsfiskarlag, herr Leif Bjugn, form. i Bø fiskerinemnd, herr Asbj. Klaussen, herr Karl Arntsen og fiskerirettlederen ble aktuelle oppgaver for fiskerinæringen i Bø kommune behandlet.

Et av de oppnevnte medlemmer form. i Bøstrand Fiskarlag, herr Bernt Pedersen, kunne ikke møte i utvalget på grunn av fravær.

Ovennevnte utvalg la fram forslag om de båttyper ei utbygging av fiskeflåten i Bø burde omfatte. Det ble også lagt fram forslag om et regelverk for oppholdsrom ombord i fiskeflåten, bedring av serviceforholdene, bygging av ror og egnebuer, boligreisning i nærheten av de eksisterende fiskevær og utbygging av fiskeriundervisningen i grunnskolen.

I tiden 14. til 26 april deltok fiskerirettlederen i et kurs i økonomi for fiskerirettledere i Alta. Kurset ble ledet av statskonsulent ved Fiskeridirektoratet, herr Arne Nordseth, og konsulent ved STI, Narvik, herr O. Degerstrøm.

Den 16. og 17. sept. deltok en sammens med de andre fiskerirettlederne og fiskerisekretærene i Nordland i en konferanse hos fiskerisjefen i Nordland, Bodø, og den 18. og 19. sept. var en på årsmøtet i Nordland Fylkes Fiskarlag i Bodø.

I det år som er gått har en også deltatt i flere møter i de lokale fiskarlag, årsmøtet i Bø og Malnes Distriktsfiskarlag og møter med grunneierne ved Steinesjøen om avståelse av grunn i forbindelse med Statens Havnevesens utbygging av stedets havn.

Av enkeltoppgaver er det arbeidet med fornying av fiskeflåten i Bø og arbeidet som sekretær for fiskerinemnda som har tatt mest tid. Fra tilbud på en båt blir innhentet til den er levert og alle papirer ordnet er det en rekke ting som må ordnes og en fisker som ligger i drift har lite tid til å ordne alt selv. Et fiskerikontor som er betjent til enhver tid av året mener en derfor er helt nødvendig i en kommune som Bø hvor fiskerinæringen er hovednæringen for kommunen.

5. 1. Fiskerirådet - konklusjon.

1975 var for mange fiskere et vanskelig år. Særlig gjaldt dette de som hadde skaffet seg nye båter og hadde stor gjeld. Etter et slikt år er bemanningen av fiskeflåten den første vanskelighet som melder seg. Skulle en få flere slike år etter hverandre ville situasjonen bli alvorlig.

Sett med en fiskers øine er det flere ting som det er grunn til å komme nærmere inn på. En av disse er avsetningsforholdene under vårfiskeriene i Finnmark. I en rekke år har fiskerne bare kunnet fiske kvoter når fisket har slått til fordi det ikke har vært avsetning på fisken. Det er også nevnt at enkelte også har hatt problemer med å få solgt sin kvote. Kvotene har også vært så små at fiskerne har måttet ligge i land flere dager i uken.

I et år som 1975 hvor utbyttet for fiskerne som deltok i lofotfiske var svært dårlig skaper det ingen optimisme å komme til Finnmark under slike forhold. Det er grunn til å spørre om Norges Råfisklag og fiskeprodusentene har gjort det som kan gjøres for å bedre disse forhold. Det er også grunn til å be Norges Fiskarlag om og gjøre noe for at ikke disse forhold skal fortsette.

En annen ting en finner grunn til å nevne er prisene på sei til fisker. En stor del av fiskeflåten driver fiske etter sei nær halvparten av året. En vesentlig del av fangsten går til filletindustrien. Høyeste pris til denne anvendelse i prissonene 1 til 5 i prislisten fra 21. april 1975 var kr. 1,30 pr. kg. I prislisten fra 26. januar 1976 er denne satt til kr. 1,55 pr. kg. For snurpenotflåten kan det til nød gå an å drive til slike priser men for de fiskere som driver med jukse blir ikke utbyttet stort. At det i det hele blir drevet fiske med jukse etter sei har vel sammenheng med at det for de fleste ikke finnes noe annet alternativ. Selv seisnurpenotbåtene er ikke uten problemer. Det faktum at bare de båter som får en brukbar lott er istand til å skaffe seg folk nok til dette fisket den etterfølgende sesong forteller en del om situasjonen. Dette forekommer på båter som på årsbasis til vanlig har et brukbart resultat.

I handlingsprogrammet fra Samarbeidsnemnda for fiskerirådet i Vestberålsregionen er konklusjonen denne:

" Lønnsomheten for den enkelte fisker må være god (bedre enn på land) for at en skal kunne konkurrere om arbeidskraften."

Utviklingen det siste året og likeså året 1974 har gått den motsatte vei og det er all grunn til å se på forholdene med det alvor situasjonen fortjener, skal en unngå å oppleve en ny masseflukt fra fiskeryrket.

Fisket etter sild i 1975 har en vært inne på tidligere, men det er nødvendig å komme nærmere inn på den forskjellbehandling for var mellom de som fisket sild med garn og de som fisket sild med not. Kravet må derfor være at ved lignende ordninger senere må garnfiskerne bli tildelt liknende kvoter som notfiskerne.

Fiskeindustrien og de konvensjonelle fiskebruk hadde også et vanskelig år i 1975. Selv om forholdene bedret seg vesentlig i løpet av året ble driftsresultatet dårlig. Dette har ikke bare sammenheng med prissituasjonen på eksportmarkedene, men også valutamessige svinginger i de mest nyttede valutaer. På grunn av manglende materialer er det ikke mulig å gå nærmere inn på denne del av næringen. Likevel vil en gi uttrykk for tilfredshet med at ikke vaskene for noen av produsentene i Bø ble så store at de måtte innstille driften.

På lengere sikt er det grunn til å følge situasjonen med spenning. Fiskerinæringen er jo basert på eksport av meste- parten av sine produkter. Signingen i priser og lønninger innenlands i den målestokk vi har hatt den siste tiden er meget uheldig for næringen. De store tilskudd fra staten for å holde det hele gående viser situasjonens alvor.

På tross av at 1975 var et dårlig år for fiskerinæringen ble det likevel investert betydelige beløp i nye fiskebåter og fiskindustribyggene i land. Dette viser at de som arbeider i næringen både på sjø og land har tro på vekst og utvikling i årene som kommer. En håper derfor at året 1976 blir et godt år for fiskerinæringen i Bø og at ikke optimistene blir skuffet.

Jeg takker alle som jeg i egenskap av fiskerirettleder i Bø har hatt samarbeide med i 1975.

Strausmsjøen, den 26. april 1976.

Walter Jensen.